

VARĖNOS KULTŪROS CENTRO DARBUOTOJŲ ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Varėnos kultūros centro (toliau – VKC) darbuotojų etikos kodeksas (toliau – Etikos kodeksas) reglamentuoja visų VKC darbuotojų veiklos bendražmogiškuosius, profesinės etikos, moralaus elgesio, principus, vertybines nuostatas. Šiuo kodeksu siekiama įtvirtinti VKC darbuotojų etikos normas, saugančias žmogiškąją vertę bei orumą, reguliuojančias tarpusavio santykius, užtikrinančias profesinės veiklos kokybę, kuriančias bei puoselėjančias Varėnos kultūros centro darbo kultūrą.

2. Etikos kodeksas papildo darbuotojų teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra nustatomos remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucija, Kultūros centrų įstatymu bei kitais norminiais teisės aktais, demokratinėmis tradicijomis, bendražmogiškos dorovės principais, VKC nuostatuose, Vidaus tvarkos taisyklėse ir kituose teisės aktuose.

3. Etikos kodekso paskirtis:

3.1. telkti VKC darbuotojus pripažinti ir įtvirtinti svarbiausius darbinės veiklos vertybinius principus: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui ir jo privačiam gyvenimui, socialinę lygybę, toleranciją, profesinę bei pilietinę atsakomybę, tiesos siekimą;

3.2. kurti VKC demokratišką, saugią aplinką, skatinančią pasitikėjimą, kūrybingumą, profesinės kompetencijos tobulinimą bei bendravimą ir bendradarbiavimą;

3.3. įvardyti etikos požiūriu vengtiną elgesį;

3.4. teikti konfliktinių situacijų, susijusių su etikos principų nesilaikymu, vertinimo ir sprendimo rekomendacijas;

3.5. skatinti VKC darbuotojų suvokimą, jog etinis aspektas – svarbi bet kokios veiklos sprendimo dalis, svarbi prielaida didinti visuomenės pasitikėjimą VKC veikla.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

4. *Etika* – asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

5. *Moralė* – tai žmonių elgesį reguliuojančios visuomenėje nusistovėjusios taisyklės ir principai.

6. *Darbuotojų etika* – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

7. *Etikos normų pažeidimas* – poelgis, veiksmas, elgsenys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų Etikos kodekse dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

8. *Etikos problema* – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiantis etikos normas.

9. *Etiškas sprendimas* – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

10. *Interesų konfliktas* – situacija, kai darbuotojas atlikdamas savo pareigas vykdo pavedimus ir priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

11. *Apkalbos* – bet koks (ir neigiamas, ir teigiamas) kalbėjimas apie kitus žmones arba jų grupes už akių be jų leidimo.

12. *Principas* – pamatinė nuostata, abstraktuota taisyklė ar postulatą. Jį galima išreikšti kaip bendrąją nuostata, dėsnį, kuriuo remiantis funkcionuoja tam tikri procesai arba pagal kurį vyksta (ar turi būti vykdoma) kokia nors veikla.

13. *Kompetencija* – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

14. *Vertybė* – idėjos ir įsitikinimai formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

15. *Tolerancija* – pakantus kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo gerbimas.

III SKYRIUS

PAGRINDINIAI DARBUOTOJŲ ELGESIO IR VEIKLOS ETIKOS REIKALAVIMAI

16. VKC darbuotojai, suvokdami Etikos kodekso normų nuostatas ir pripažindami svarbiausias vertybes – nesavanaudiškumą, saviraišką, profesinę kompetenciją, pagarbą kitokiai nuomonei, įsipareigoja:

16.1. aktyviai palaikyti VKC siekius, garbingai atstovauti VKC vidaus ir išorės gyvenime, tinkamai reprezentuoti jos vardą rajone, šalyje ir užsienyje;

16.2. objektyviai vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;

16.3. gerbti VKC bendruomenės narių teises ir pareigas;

16.4. puoselėti pagarbūs savitarpio santykius su kiekvienu bendradarbiu bei su kitomis institucijomis;

16.5. nuolat rūpintis savo kvalifikacijos tobulinimu, taisyklingos kalbos vartojimu ir bendravimo kultūra;

16.6. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareigybės aprašymuose numatytas funkcijas;

16.7. vadovautis lygybės principu puoselėjant pagarbius santykius su visais VKC bendruomenės nariais, nepaisant amžiaus, lyties ir lytinės orientacijos, negalios, išvaizdos, socialinės padėties, rasės ir etninės priklausomybės, religijos, įsitikinimų, politinių pažiūrų, užimamų pareigų;

16.8. visada veikti protingai ir teisingai, nepiktnaudžiauti suteiktomis galiomis;

16.9. būti nešališkais ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo priimant sprendimą;

16.10. priimti apgalvotus ir teisėtus sprendimus, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinti savo veiksmų, sprendimų viešumą ir pateikti priimamų sprendimų motyvus;

16.11. suteikiant apdovanojimą darbuotojui, aukštesnę kvalifikacinę kategoriją remtis tik dalykišku pateikto darbo vertinimu bei profesinėmis pretendentų savybėmis, o ne asmeniniu ar politiniu santykiu;

16.12. neskelbti konfidencialios informacijos, kuri darbuotojui patikima tvarkyti (naudotis) darbo metu, jos neatskleisti, neprarasti ir neperduoti asmenims, neįgalotiems jos sužinoti;

16.13. nežeminti nedalyvaujančio darbuotojo, bendradarbių ar kitų asmenų akivaizdoje, kalbant apie jo gebėjimus, pažiūras ir asmenines savybes, nedemonstruoti neigiamų emocijų;

16.14. nevartoti necenzūrinių žodžių;

16.15. vengti tarpusavio konfliktų, o jiems iškilus elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, išklausyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;

16.16. nedangstyti bendradarbių daromų klaidų;

16.17. siekti aukštesnės kompetencijos kultūriniame, kūrybiniame darbe, domėtis savo srities mokslo naujovėmis, kultūringai aptarnauti ir bendrauti su VKC lankytojais.

17. Suprasti, jog darbuotojo laisvei prieštarauja:

17.1. nepakantumas kitokiai kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

17.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas.

18. Suprasti, jog etikos normas pažeidžia:

18.1. kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje veikloje;

18.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems darbuotojams skirtos informacijos slėpimas, apkalbos;

18.3. eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

18.4. paviešinta ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, asmeniniai šeimos reikalai ir kt.);

18.5. pavišinta ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie VKC kolektyvų narius, jeigu ta informacija nesusijusi su jų gerove ar aktualia kitiems specialistams;

18.6. nepagarbus elgesys ar nepagarbi, įžeidžianti kalba su darbuotojais ir kitais viešaisiais asmenimis, besilankančiais į staigoje.

19. Tausoti ir atsakingai naudoti VKC turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant VKC tikslus, uždavinius ir priimtus įsipareigojimus.

20. Etikos kodekso 19 punkto nuostatas pažeidžia:

20.1. VKC materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ir asmeninių poreikių tenkinimui;

20.2. VKC nuosavybės, turto niokojimas ar netausojimas – dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

21. VKC direktorius bei pavadautojai vadovaudamiesi atsakomybe turi:

21.1. siekti teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti priimant nešališkus sprendimus;

21.2. nesinaudoti tarnybine padėtimi;

21.3. remti ir plėtoti VKC darbuotojų laisves ir teises;

21.4. skatinti kolegialią keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, plėtoti tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius;

21.5. neviršyti savo pareiginių įgaliojimų.

22. Kiekvienas VKC darbuotojas turi:

22.1. be baimės, tačiau korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas problemas, siekdamas pagerinti darbo klimata;

22.2. priimti dalį atsakomybės už sklandų VKC darbą, savo veikloje turi vadovautis viešaisiais interesais;

22.3. vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto;

22.4. kontroliuoti ir slopinti tokius savo asmeninius bruožus kaip nervingumas, nesusivaldymas, emocinis pasikarščiavimas ir kt.;

22.5. nešiurkščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą elgesio normų pažeidimo faktams;

22.6. gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas.

23. Nereikalauti asmeninio pobūdžio informacijos iš kolegų, lankytojų ar kolektyvų dalyvių.

24. Nekritikuoti ir sąmoningai nemenkinti kolegų dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, ar kitokių su darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

25. Nežeminti VKC darbuotojo vardo: nevalyvumu, nemandagumu, girtavimu, narkomanija ir kitais visuomenei nepriimtinais, žalingais įpročiais.

IV SKYRIUS DARBO ETIKA

26. VKC darbuotojų tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumu, partneryste, pagarba, sąžiningumu ir mandagumu. Darbuotojai turi padėti vieni kitiems profesinėje veikloje, keistis patirtimi ir žiniomis, būti nešališkais. Darbuotojai saugo ne tik savo, bet ir kolegų autoritetą.

27. VKC darbuotojai privalo laikytis geranoriškumo principo, vengti:

27.1. asmeninio įžeidinėjimo, orumo žeminimo;

27.2. kito darbuotojo darbo menkinimo;

27.3. neigiamų emocijų demonstravimo.

28. VKC vadovaujantys darbuotojai savo vadovaujamame kolektyve privalo:

28.1. mandagiai bendrauti su savo komandos nariais;

28.2. netoleruoti kito asmens įžeidinėjimo ar žeminimo;

28.3. sukurti vadovaujamame kolektyve darbingą ir draugišką aplinką, užkirsti kelią konfliktams, šalinti nesutarimų priežastis;

28.4. pastabas dėl pavaldinių klaidų ir darbo trūkumų reikšti korektiškai;

28.5. stengtis paskirstyti darbą kolektyve tolygiai, kad būtų efektyviai panaudotos kiekvieno pavaldinio kūrybinės galimybės ir kvalifikacija;

28.6. viešai nereikšti savo simpatijų ar antipatijų pavaldiniams ir kitiems VKC darbuotojams;

28.7. skatinti pavaldinius reikšti savo nuomonę darbiniais klausimais ir ją išklausti;

28.8. deramai įvertinti pavaldinių darbo pasiekimus;

28.9. būti reikliems ir teisingiems, savo elgesiu ir darbu rodyti pavyzdį.

29. Darbuotojai su VKC direktoriais, tiesioginiu vadovu turi bendrauti korektiškai ir vykdyti visus teisėtus nurodymus.

30. VKC darbuotojai turi teise vertinti bendradarbių ir administracijos darbą. Už objektyvią kritiką darbuotoja persekioti griežtai draudžiama. Kritika turi būti vidinė, o ne už įstaigos ribų. Kritika, skiriama bendradarbių ar administracijos darbui, veiksams, sprendimams, požiūriams, poelgiams vertinti, turi būti pagrįsta, konstruktyvi, taktiška, geranoriška. Svarbiausios įstaigos gyvenimo problemos svarstomos atvirose ir laisvose darbuotojų diskusijose.

V SKYRIUS ETIKOS KODEKSO ĮGYVENDINIMAS IR ATSAKOMYBĖ UŽ REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMUS

31. Būtina Etikos kodekso priėmimo sąlyga – viešas jo projekto svarstymas, kad jis būtų priimtas kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.

32. Priimtas Etikos kodeksas skelbiamas viešai VKC internetiniame puslapyje www.varenoskultura.lt, įteikiamas asmeniškai ar išsiunčiamas el. paštu kiekvienam darbuotojui.

33. Visi VKC darbuotojai įsipareigoja gerbti Etikos kodeksą ir rūpintis jo veiksmingumu.

34. Laikytis šio Etikos kodekso reikalavimų – kiekvieno darbuotojo pareiga ir garbės reikalas.

35. Paaiškėjus, kad VKC darbuotojas grubiai ir reguliariai pažeidžia Etikos kodeksą, rekomenduotina pažeidėjui pačiam priimti sprendimą apie pasitraukimą iš Varėnos kultūros centro bendruomenės.

36. Jeigu Įstaigos darbuotojas pažeidžia Etikos kodekso reikalavimus, atsižvelgiant į padaryto pažeidimo pobūdį ir laipsnį, jam gali būti taikoma su darbo pareigų pažeidimu susijusi Lietuvos Respublikos įstatymuose numatyta tarnybinė, administracinė ar baudžiamoji atsakomybė.

37. Įstaigos vadovas, gavęs iš asmenų ar Įstaigos darbuotojų raštu pagrįstą informaciją, kad Įstaigos darbuotojas savo veiksmais gali būti pažeidęs Etikos kodeksą, gali priimti sprendimą pradėti tyrimą dėl darbo pareigų pažeidimo bei perduoti svarstyti VKC darbuotojų Etikos kodekso pažeidimo atvejų tyrimo komisijai Lietuvos Respublikos darbo kodekso nustatyta tvarka.

38. Pranešimas dėl galimo Elgesio kodekso pažeidimo, inicijuotas prieš VKC direktorių, pateikiamas svarstyti Varėnos rajono savivaldybės merui, kuris turi nuspręsti, ar reikia pradėti tarnybinio nusižengimo tyrimą.

VI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

39. Etikos kodeksas ir jo pakeitimai tvirtinami VKC direktoriaus.

40. Kiekvienas VKC darbuotojas privalo savo veikloje vadovautis Etikos kodeksu.

41. Etikos kodekso pažeidimas laikomas Darbo tvarkos taisyklių pažeidimu.

42. VKC Etikos kodeksas, priimtas kaip VKC bendruomenės susitarimas dėl tam tikrų vertybinių, elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus, kaip įsipareigojimas, o ne įpareigojimas.
